

Quæstionum, Et Resolutionvm Legalium Libri Duo

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo - Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, 1683

Cap. XXXVI. Vtrùm laudimium debeatur domino directo, si duo fratres bona paterna dividant, ita ut unus hæreditati, alter legato mille scutorum sibi per patrem facto renunciaret. Quid si id fiat per ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98367](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98367)

pendere ex facti circumstantiis; utrum videlicet avus maluerit bona ad nepotes potius pervenire, quam ad filium, & utrum potius nepotum personam, quam filii fuerit contemplatus: sed hic non est insistendum, cum non sit casus noster.

21 Secundus itaque casus qui nostro convenit, est quando donatio incipit à persona filii, licet desinat in personam nepotum ex eo; veluti cum avus donat filio sponso futuro, quamvis postea ipsum gravet de restituendo nepotibus ipsius avi; & hoc casu bona sic donata veniunt in calculum legitimæ, ut bene comprobatur etiam in fortiori casu Berengar. Fernand. in l. quartam, in 2. prefat. n. 14. in addit. ff. ad leg. falcid., cujus verba hic succulenta recensentur, quia non in omnibus codicibus realis additio reperitur: sic igitur loquitur Fernand. Aliud si dederit filio sponso, licet cum substitutione, quia liberalitas in filium terminatur; præsertim quando liberis donavit pater & sponsus, ut dixi in casu domus de Biron. Ideo legitima capitur ex omnibus bonis, ut paternis. Hætenus Fernandus.

22 Quartò respondetur, quod ideo donatio, aut alienatio onerosa non computatur in calculo legitimæ, quia pater tantum recipit ex una parte, quantum donat ex alia, & sic nulla fit fraus legitimæ aliorum liberorum: quia si amittunt legitimam in eo quod pater donat, illam lucrantur in eo quod pater acquirit: ut consideravit Menoch. d. conf. 691. n. 3. vers. cum anim ita. Sed in casu nostro aliud est, quia liberi privantur legitimæ, non solum quoad bona per eorum patrem, sed etiam quoad bona per avum donata; cum pater fuerit oneratus restituere utrumque bonorum genus, tam propria, quam avita: semper enim dicitur inofficiosa donatio, quoties pater seu donator non tantum retinet in bonis, quantum capit legitimam liberorum. Ludovif. decis. 539. n. 4.

Denique considerandum est, quod si bona donata non computarentur in calculo legitimæ, magna insurgeret inter liberos injustitia & inæqualitas: nam ex medietate paternorum donata nihil consequerentur; ex residua verò medietate, nihil pro legitimæ, vel parum si superesset, propter dotem maternam, & debita per patrem concepta: certum est autem, quod stante inæqualitate inter liberos, ea computantur in legitimam, quæ aliis non computarentur. Thesaur. lun. lib. 2. quest. forens. 68. n. 4. vers. & si patrimonium esset tenne. Merlin. delegit. lib. 2. tit. 1. q. 4. num. 18. Cost. de subsid. remed. 90. n. 8.

24 Nec quidquam obstat, quod agatur de donatione facta contemplatione matrimonii: Quia hæc consideratio non impedit quin sit locus imputationi, & computationi talium bonorum in calculo legitimæ. Rot. decis. 453. n. 8. & 526. n. 5. part. 1. recent. Et ex præmissis constat, non obstat tradita per Mart. conf. 97. & Menoch. conf. 1126. cum loquantur in casibus omnino diversis, ut videre est apud ipsos, nempe de donatione reciproca, in qua donator tantum accipit, quantum donat; & sic non fit præjudicium legitimæ, quod non verificatur in casu proposito, in quo tam donata, quam accepta fideicommissio supponuntur.

CAPVT XXXVI.

Utrum laudimium debeat domino directo si duo fratres bona paterna dividant; ita ut unus hæreditati, alter legato mille scu-

torum sibi per patrem facto renunciaret. Quid si per viam repudiationis id fiat: possint ne postea partes à contractu, non soluto laudimio recedere. Quid si agatur de divisione, in qua unus pecuniam contulerit pro æqualitate servanda. Et in quo differant Doctores Galli ab aliis circa hanc controversiam.

S V M M A R I V M.

- 1 Ex divisione laudimium debetur pro rata pecunie date, juxta statutum Avenionense & Comitatus Venayssini.
- 2 Si ex duobus fratribus dividendis, ex una parte fiat renunciatio legati paterni in pecunia consistentis, utrum debeat laudimium.
- 3 Ex permutatione laudimium debetur de jure communi.
- 4 Ex repudiatione non debetur laudimium, secus ex renunciatione.
- 5 Quomodo inter se differant renunciatio, & repudiatio.
- 6 Quando in contractu adest pactum resolutivum, partes ab eo recedere possunt absque metu solutionis laudimii.
- 7 Quando res est integra, & nondum facta est traditio, partes à contractu recedentes non tenentur solvere laudimium domino.
- 8 Si statuto caveatur, laudimium de donationibus non deberi, intelligendum est de moris donationibus, & lucrativis, non de onerosis.
- 9 Si in contractu divisionis unus alteri pecuniam in compensationem dederit, laudimium debetur pro rata pecunie.
- 10 Intellige ut locum habeat in divisione universali totius hæreditatis; aliud est si agatur de divisione domus, aut alterius rei particularis, quæ commodam non patitur divisionem: tunc enim laudimium non debetur.
- 11 In alienatione necessaria dominus directus non habet ins prelationis.
- 12 In Gallia non debetur laudimium ex divisione, quanvis pecunie traditio in ea interveniat, ex causa æqualitatis servanda.

IN contractu divisionis laudimium deberi pro rata pecunie, quæ alteri ex dividendis in compensationem bonorum assignatur, apud nos indubitatè juris est, propter claram dispositionem statuti Comitatus, art. 249. quod etiam in Civitate Avenionensi observatur ex dispositione statuti lib. 1. rubric. 72. artic. 9. Verùm si unus ex fratribus per contractum renunciaret hæreditati paternæ, alius verò renunciaret legato mille scutorum, dubitatur utrum hoc casu laudimium debeat, si talis renunciatio in contractu divisionis bonorum paternorum facta fuerit.

Supponendum est in primis secundum juris communis dispositionem, laudimium ex permutatione deberi, ut tradit Bertrand. conf. 123. num. 1. vol. 1. posterior, Burgius in tract. de laudim. part. 2. inspect. 4. num. 4.

Secundò supponendum est, quod licet ex repudiatione non debeat laudimium; tamen ex renunciatione debetur: repudiatio seu refutatio respicit jus quæren-

5 † querendum, & ideo de illa laudimium non debetur. Burg. in tract. de laudim. part. 2. inspect. 28. num. 8. Sola de iur. emphyt. decret. in casibus, gloss. 1. n. 24. renunciatio vero respicit quæsitum, & propterea de ea laudimium debetur. Sola loco citato, n. 23.

In casu proposito agebatur de iure quæsitio: quia in contractu divisionis & renunciationis, liberi dividentes declarabant se paternam hereditatem accepisse: & sic agebatur de renunciatione, non de repudiatione. Cancer. lib. 3. var. resol. cap. 22. n. 211. & segg. & cap. 15. de renunciat. n. 171. Hodierm. ad Sord. decis. 70. n. 12.

6 Tercio, dictum fuit, libere posse fratres dividentes recedere à contractu absque solutione laudimii, duplici ex capite. Primo, propter pacta resolutiva in eo apposta, quibus conventum fuerat, contractum ipso iure esse nullum, si mater dividendum ratificare nolle, prout reculavit, & sic contractus pro nullo habendus est, ex quo laudimium solvi non debet: quia titulus reducitur ad non titulum. Amed. q. 39. n. 14. de laudim. Burg. part. 1. inspect. 10. n. 18.

7 Secundò, quia res adhuc erat integra, & traditio nondum fuerat subsequuta: & sic cum jus non fuisset quæsitum Domino directo, potuerunt partes impunè à contractu recedere. Amed. loco cit. q. 38. per totam. Burg. dict. part. 2. inspect. 11. apud quos hæc materia copiosius tractatur, & dicemus cap. sequenti.

8 Quarto principaliter notandum est, quod quanvis contractus ille mutue renunciationis, fuisset inter fratres celebratus per viam donationis, tamen laudimium debitum fuisset Domino directo, non obstante statuto quo cavetur laudimium ex donationibus non deberi, cum tale statutum donationes onerosas minimè comprehendat, neque impediat quominus laudimium pro rata oneris debeatur. Burg. dict. part. 2. inspect. 30. n. 10. Sol. dict. rit. de iur. emphyt. decret. in casibus, gloss. 1. n. 16. Bertrand. conf. 123. & 124. lib. 1. posterior. Rot. Aven. decis. 143. n. 4.

9 Quintò, maior difficultas oritur, quando contractus non per viam repudiationis, nec per viam mutue donationis factus fuit, sed per modum divisionis: hoc enim casu verius est secundum communem Doctorum traditionem, pro rata pecunie quæ in tali contractu intervenit, laudimium deberi: prout docet Zucard. de mission. in possession. n. 38. Anchar. jun. lib. 3. quæst. fam. q. 155. n. 13. Sord. conf. 538. n. 5. Anton. Macerat. lib. 1. resol. 32. n. 3. Gratian. discept. forens. cap. 180. n. 23. † Quod tamen limitat Dominus Ludovic. Bellus conf. 136. in fin. ut locum non habeat quando ageretur de re aliqua particulari, quæ commodam divisionem non pateretur, aliquo pretio refuso: tunc enim laudimium non deberi existimat: & eiusdem sententia fuit Amed. in dict. tract. de laudim. q. 25. n. 5. vers. unde per Doctores, & q. 26. n. 4.

10 Et hæc sententia vera est, quia hoc casu alienatio est necessaria, ex qua laudimium non debetur, † sicut in alienatione necessaria, Dominus directus non habet ius prælationis. Roman. conf. 107. incipiente Circa id quod queritur, n. 1. & per totum, cum pluribus citatis per Berlich. tom. 2. conclus. 39. n. 65. & decis. 98. Tiraq. de retract. consang. §. final. num. 3. & §. 1. gloss. 14. n. 8. & segg.

11 Sextò, licet quæ mox dicta forent, vera sint in terminis iuris communis, & statuti: tamen secundum sententiam Doctorum Gallorum, nullum debetur ex divisione inter cohæredes laudimium, quanvis uni tota hereditas adiudicaretur, factâ pecunie compensatione, etiam si partes verbo permutationis in contractu uterentur: cum principalis partium intentio

Tom. I. Pars I.

fuerit dividere, non permutare; divisio verò sit alienatio necessaria, quod optimè explicat Argentæus in consuet. Britan. art. 73. not. 4. n. 3. & Fetter. in addit. ad Guid. Pap. decis. 48. vers. ex divisione, & in alia secunda additione, in principio. Bacquet in tract. des francs fiefs, cap. 7. n. 22. & 23. & ad hanc sententiam conferte videntur tradita per Castrenf. consil. 144. vers. sed his non obstantibus, vol. 1. qui tamen loquitur de rebus, quæ commodam divisionem non patiuntur, & sic necessariò deveniendum est ad adjudicationem uni ex cohæredibus, & prædictæ sententiæ adhæsit Blancard. de laudim. notab. 25. Apud nos tamen prævalebit communis sententia sic explicata, ut supra dictum fuit.

C A P V T XXXVII.

Factâ per matrem liberorum tutricem venditionis promissione; an, & quomodo ante ratificationem liberorum, & contractu nondum in scripturam redactò, liceat ab eo recedere, absque metu solutionis laudimii. Vtrum liceat minoribus, & Universitatibus recedere à contractu, ante factas subhastationes & instrumentum. Quomodo concipi debeat contractus, dum partes à venditionis promissione recedunt, ne teneantur ad laudimii solutionem.

S V M M A R I U M.

- 1 Ex simplici venditionis promissione, nullum debetur laudimium.
- 2 Nulla actio realis, sed solum personalis, oritur ex promissione de vendendo.
- 3 Iuramentum præcisè obligat iurantem. Intellige tamen, ut si factum præstare nequeat, libereatur solvendo interesse, n. 4. & 5.
- 6 Non dicitur promissio de vendendo, sed vera venditio, quando omnia substantialia intervenerunt, & partes habuerunt relationem ad actum tunc præsentem.
- 7 Laudimium non debetur ex actu, in quo sola produciuntur actio personalis.
- 8 Quando in actu aliquo non intervenerunt, aut intervenire non potuerunt solemnitates requisitæ, non dicitur contractus, sed potius promissio de contrahendo.
- 9 Ex venditione nulla, veluti de bonis minorum sine solemnitatibus, nullum debetur laudimium.
- 10 Ex contractu conditionali nullum debetur laudimium ante verificatam conditionem.
- 11 Contractus alienationis bonorum ad pupillos spectantium non valet, nisi fiat in scriptis.
- 12 Contractus alienationum, in quibus requiruntur subhastationes, dicuntur fieri in scriptis; & si ab illis recedatur ante confectam scripturam, nulla debetur gabella, vel laudimium.
- 13 Communitas potest admittere novum licitatorem, antequam subhastationes factæ fuerint, & in scripturam redactæ, ac conditiones adimpletæ, & num. 14.
- 15 Oblator nihil fecisse dicitur, nisi Communitati exactionem, vel aliud ius subhastanti, cantionem præstiterit.